

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Sağlık Bakanı Kemal Memişoğlu tarafından Anayasanın 98. ve TBMM içtüzüğünün 96. Maddelerine göre yazılı olarak yanıtlandırılmasını saygılarımla arz ederim.
23.10.2025

Barış BEKTAŞ
Konya Milletvekili

Türkiye’de son yıllarda ilaç temininde yaşanan aksaklıklar, özellikle hayati öneme sahip ilaçlara erişim konusunda ciddi bir halk sağlığı krizine yol açmaktadır. 2023 ve 2024 yıllarında dönemsel olarak tekrarlayan bu kriz, 2025 yılı Ekim ayı itibarıyla yeniden gündeme gelmiştir. Özellikle kur düzenlemesi beklentisiyle ilaç sektöründe yaşanan belirsizlikler, başta kanser hastaları, diyabet hastaları, kronik rahatsızlıkları olan bireyler ve yurt dışından ithal edilen ilaçları kullanan hastalar olmak üzere çok sayıda vatandaşın tedaviye erişimini imkânsız hale getirmiştir.

Vatandaşlar, reçeteleriyle gittikleri eczanelerden haftalardır ilaç temin edemediklerini ifade ederken; eczacılar ise üretici firmalar ve ecza depolarının olası kur artışına karşı ellerindeki stokları piyasaya sürmediklerini, “stokta yok” gerekçesiyle sistemin ilaç siparişini reddettiğini belirtmektedir. Bu durum, halk sağlığını doğrudan ilgilendiren bir zincirleme tedarik krizi haline gelmiş, birçok hasta ilaca erişemediği için tedavi sürekliliğini sağlayamamıştır.

Türkiye’de ilaç fiyatlandırmasında kullanılan “Beşeri Tıbbi Ürünlerin Fiyatlandırılmasına Dair Karar” uyarınca, ilaçların Türk Lirası karşılığı sabit bir “referans euro kuru” üzerinden belirlenmektedir. Ancak bu kur, serbest piyasadaki reel kurun oldukça altında kalmakta ve ithal ilaçlarda firmaların zarar etmesine neden olarak ithalatın durması ya da ilaçların piyasaya sürülmemesi gibi sonuçlar doğurmaktadır.

Bu bağlamda yaşanan ilaç kıtlığı, sadece ekonomik değil aynı zamanda etik, hukuki ve sistemsel boyutları olan bir soruna dönüşmüştür. Tedavisi aksayan veya ilaç bulamadığı için sağlık durumu kötüleşen bireylerin yaşadığı mağduriyet kamu vicdanında derin yaralar açarken, İlaç Takip Sistemi (İTS) ve Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu (TİTCK) gibi mekanizmaların bu süreçteki işlevselliği de sorgulanmaktadır.

Sağlık hakkı, Anayasa'nın 56. maddesiyle güvence altına alınmış temel bir haktır. Bu hakkın, döviz kuru manipülasyonları, ticari stokçuluk iddiaları ya da regülasyon eksiklikleri nedeniyle ihlal edilmesi kabul edilemez. Bu nedenle kamuoyunun, özellikle hayati ilaçlara erişemeyen hastaların bilgilendirilmesi amacıyla aşağıdaki soruların yanıtlanması elzemdir.

Bu bağlamda;

1. Ekim 2025 itibarıyla, Türkiye genelinde ilaç yokluğu bildirilen ürün sayısı kaçtır? Bunlardan kaç kanser, diyabet, nöroloji ve kardiyovasküler hastalıklar gibi kritik alanlara aittir?
2. 2025 yılı içerisinde (aylık olarak) TİTCK ve Sağlık Bakanlığı tarafından “tedarik edilemeyen” veya “üretimi/ithalatı askıya alınan” ilaçların sayısı ve listesi nedir?
3. Eczanelerin sistem üzerinden “stokta yok” uyarısı aldığı ilaçların toplam sayısı ve bu taleplerin tedarik zincirinde hangi aşamada tıklandığına dair bir analiz yapılmış mıdır?
4. Türkiye’de 2025 yılı itibarıyla uygulanan ilaç euro kuru nedir? Bu kurun serbest piyasa kuru ile arasındaki fark ne kadardır? Bu farkın ithal ilaçların bulunabilirliği üzerindeki etkisine dair yapılan analiz var mıdır?
5. Kur güncellemesi beklentisiyle üretici ve ecza depolarının stok tutma/satış kısıtlama uygulamaları tespit edilmiş midir? Edildiyse hangi yaptırımlar uygulanmıştır?
6. Kanser ve diğer hayati öneme sahip ilaçların üretiminde veya ithalatında yaşanan yapısal sorunlara karşı kısa, orta ve uzun vadeli hangi çözüm planları hayata geçirilecektir?
7. Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu’nun (TİTCK), İlaç Takip Sistemi üzerinden yaşanan eksikliklere müdahale edebilme kapasitesi ve denetim gücü yeterli midir?
8. Hayati ilaçların bulunabilirliğini sağlamak için kamu eliyle acil ilaç ithalatı veya yerli üretim planlaması yapılmakta mıdır?